

алюзии са съвсем прозрачни. Случайно или най-съзнателно поетът избира точно образа окови както в Ботевата “Елегия”? Защото това не е нощ изобщо, да повторим, а строго лична перцепция на околния свят, изпепеляващо преживян и премислен.

Тази индивидуална нощ е монолог, изтръгнат от бездните на съзнанието и подсъзнанието. Наистина отделни части се възприемат като обръщение или направо диалогично; в стиховете се вметват различни градове / преди всичко родината/; всъщност те са частица от трагическия свят на лирическия субект. Той ги носи в себе си - минало, отговорност, любов, ... персонифицирани в блуждаещи видения. Интересна е съпоставката между естетическата същност на виденията в “Нощ” и в редица по-късни творби (“Песен на песента ми”, “Дни в нощта”...). Промените следват общата еволюция на поета към изолация и депресия в строго субективното възприятие на живота. Но в потока на промените стихът съхранява най-същностните белези на Яворовата поезика.

Там където завършва “Нощ”, започва стихотворението “Дни в нощта” - следващ етап в изпепеляващата драма, в интерпретацията на интересуващата ни парадигма, в метафизичната игра на халюцинациите, в детайлите на някои образи; обстановката не така пространно разгърната, е приблизително същата, изживяванията - привидно сходни, а в действителност свършено далечни. Дори се явява и триединният женски образ, макар и с по-различна конкретизация: “моята любов с изпъстрена от рани гърд” / почти повтаря образа от “Нощ” /, “вярата ми с клюмната глава”, “надеждата ми светла с угаснал взор”. “Нощ” е психологическа битка на вяра, воля, сила с настъпващото крушение; “Дни в нощта” - победа на крушението. “Нощ” е драма на самотна личност пред участва на народ, родина, майка, любима... “Дни в нощта” е пълната изолация на същата тази личност. Иззад имажинерните видения все студена самота. Художественото време губи изцяло белега историчност - то има само едно измерение, в което се слива бъдеще и настояще - спрялото време на нощта - смърт. Въпросите Как? Кога? Защо? Къде? изобщо не съществуват.

По антистетичен принцип в трикратно лийтмотивно повторение, което създава специфична интонационна полифоничност, звучат две теми, относително разграничени в двете части на творбата: “неизживените им дни” и “настръхнала над мене студена непрогледна